

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/243212,CALL-FOR-PAPERS-Miedzynarodowa-konferencja-naukowa-Stolica-Apostolska-wobec-syst.html>
02.06.2026, 18:56

CALL FOR PAPERS: Międzynarodowa konferencja naukowa Stolica Apostolska wobec systemów totalitarnych w XX wieku. Nowe spojrzenia i perspektywy badawcze - Rzym, 28-29 października 2026

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Papieski Uniwersytet Gregoriański oraz Papieski Komitet Nauk Historycznych zapraszają do udziału w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Stolica Apostolska wobec systemów totalitarnych w XX wieku. Nowe spojrzenia i perspektywy badawcze”.

28.10.2026

XX wiek to z całą pewnością okres powstania, rozwoju i następnie aktywności systemów totalitarnych i dyktatur. W wielu miejscach na ziemi władzę nad narodami przejmowały wówczas osoby lub grupy osób, które kierując się zbrodniczą ideologią doprowadziły do zniewolenia obywateli własnego kraju, a niekiedy poprzez wojny, aneksje naruszali niepodległość i integralności innych państw. Niektóre kraje, jak chociażby Polska czy inne państwa Europy Środkowo-Wschodniej, doświadczyły działalności nie tylko jednego systemu totalitarnego.

Wobec tak znacznej aktywności państw totalitarnych rodzi się pytanie jaką postawą wykazywała się Stolica Apostolska wobec państw i systemów totalitarnych? Czy posiadała ona rzetelną wiedzę na temat aktywności tychże dyktatur? Czy za pomocą rozległej sieci dyplomatycznej i kościelnej, Watykan docierał do miejsc, gdzie toczyły się ludzkie dramaty i skutecznie pomagał? Na ile polityka Watykanu wpłynęła na losy świata w XX wieku?

Konieczność podjęcia na nowo refleksji nad postawą Kościoła wobec systemów totalitarnych wynika nie tylko z coraz większej dostępności do watykańskich archiwów, ale także z faktu, iż świat nauki coraz odważniej korzysta z najnowszych osiągnięć ludzkiej myśli. Czy więc nowa perspektywa badawcza pozwala spojrzeć w innych sposób na sytuacje Kościoła w poszczególnych państwach i jego postaw wobec różnych systemów totalitarnych.

Zakres czasowy: od 1917 do 2005

Język obrad: angielski, włoski, polski

Cel konferencji: Ukazanie postaw Stolicy Apostolskiej wobec systemów totalitarnych w XX wieku w oparciu o źródła zarówno kościelne jak i świeckie.

Termin: 28 - 29 października 2026 r.

Wystąpienia: 20 minut (do dyspozycji będzie laptop oraz rzutnik z ekranem, prosimy o przesłanie prezentacji 7 dni przed rozpoczęciem konferencji, w innym wypadku organizatorzy nie gwarantują z powodów technicznych możliwości jej wykorzystania podczas wystąpienia na adres e-mail: adam.szpotanski@ipn.gov.pl)

Miejsce konferencji: Papieski Uniwersytet Gregoriański, Piazza della Pilotta, 4, 00187 Roma

Warunki zgłoszenia:

Przesłanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego na adres e-mail: adam.szpotanski@ipn.gov.pl do 20 lipca 2026 r.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo wyboru referatów spośród zgłoszonych propozycji (wynika to z ograniczonej liczby miejsc). Wybrani prelegenci zostaną poinformowani drogą mailową o przyjęciu referatów w terminie do 20 sierpnia 2026 r. Organizatorzy nie pokrywają kosztów podróży i noclegu. Udział w konferencji jest nieodpłatny. Od uczestników nie będzie pobierana opłata konferencyjna. Organizatorzy zapewniają wyżywienie, to jest poczęstunek podczas przerw kawowych między panelami oraz obiad dla prelegentów.

Monografia: Organizatorzy deklarują chęć wydania publikacji pokonferencyjnej w formie monografii wieloautorskiej, w związku z czym prelegenci będą zobowiązani do dostarczenia artykułów naukowych dostosowanych do instrukcji wydawniczej IPN do 31 stycznia 2027 r.

Bloki tematyczne:

- Blok 1 - Benedykt XV
- Blok 2 - Pius XI
- Blok 3 - Pius XII
- Blok 4 - Jan XXIII
- Blok 5 - Paweł VI
- Blok 6 - Jan Paweł I/ Jan Paweł II
- Blok 7 - współczesna technologia w badaniach naukowych (dziedzina historia), innowacje, nowe perspektywy badawcze, nowe formy przekazu.

Zagadnienia, obszary badawcze:

- stosunki państwo - Kościół
- Stolica Apostolska wobec systemów totalitarnych i dyktatur
- Stolica Apostolska wobec ofiar totalitaryzmów
- dyplomacja watykańska
- formy politycznych prześladowań z powodów wyznawania wiary
- współczesna technologia w badaniach naukowych (z dziedziny historii)

Kontakt:

ks. dr Adam Szpotański

Instytut Pamięci Narodowej

tel. [+ 48 730 796 051](tel:+48730796051)

mail. adam.szpotanski@ipn.gov.pl

Conferenza scientifica internazionale

La Santa Sede di fronte ai sistemi totalitari nel XX secolo.

Nuovi sguardi e prospettive di ricerca.

28-29 ottobre 2026

CALL FOR PAPERS: L'Istituto della memoria nazionale - Commissione per il perseguimento dei crimini contro la Nazione polacca, la Pontificia Università Gregoriana e il Pontificio Comitato di Scienze Storiche invitano a partecipare alla conferenza scientifica internazionale intitolata *La Santa Sede di fronte ai sistemi totalitari nel XX secolo. Nuovi sguardi e prospettive di ricerca.*

Il XX secolo rappresenta senza dubbio il periodo della nascita, dello sviluppo e della piena affermazione dei sistemi totalitari e delle dittature. In molte parti del mondo, il potere sulle nazioni venne assunto da individui o gruppi di persone guidati da ideologie criminali, che portarono all'asservimento dei cittadini dei propri Paesi e talvolta, attraverso guerre e annessioni, alla violazione dell'indipendenza e dell'integrità territoriale di altri Stati. Alcuni Paesi, come la Polonia e altri Stati dell'Europa centro-orientale, sperimentarono l'azione non di uno soltanto, ma di diversi sistemi totalitari.

Di fronte a un'attività così intensa da parte degli Stati totalitari, ci si può dunque chiedere quale atteggiamento abbia assunto la Santa Sede nei confronti di tali Stati e sistemi politici. Essa disponeva di una reale conoscenza circa l'operato di queste dittature? Attraverso la propria estesa rete diplomatica ed ecclesiale, il Vaticano era in grado di raggiungere i luoghi in cui si consumavano drammi umani e di offrire un aiuto efficace? In quale misura la politica del Vaticano ha influito sulle vicende del mondo nel XX secolo?

La necessità di tornare a riflettere sull'atteggiamento della Chiesa nei confronti dei sistemi totalitari deriva non soltanto dalla crescente accessibilità degli archivi vaticani, ma anche dal fatto che il mondo accademico ricorre con sempre maggiore apertura ai più recenti sviluppi della ricerca. Si può dunque ritenere che una nuova prospettiva di indagine consenta di interpretare in modo diverso la situazione della Chiesa nei singoli Paesi e il suo atteggiamento nei confronti dei diversi sistemi totalitari?

Periodo di riferimento: 1917-2005

Lingue della conferenza: inglese, italiano, polacco

Obiettivo della conferenza: analizzare e presentare gli atteggiamenti della Santa Sede nei confronti dei sistemi totalitari del XX secolo sulla base di fonti sia ecclesiastiche che laiche.

Data: 28-29 ottobre 2026

Durata degli interventi: 20 minuti (saranno messi a disposizione dei relatori un computer portatile e un proiettore con schermo; si prega di inviare eventuali presentazioni almeno 7 giorni prima dell'inizio della conferenza all'indirizzo e-mail: adam.szpotanski@ipn.gov.pl; in caso contrario, per ragioni tecniche gli organizzatori non possono garantire la possibilità di utilizzarla durante l'intervento).

Sede della conferenza: Pontificia Università Gregoriana, Piazza della Pilotta, 4, 00187 Roma

Modalità di candidatura:

Invio del modulo di candidatura compilato all'indirizzo e-mail: adam.szpotanski@ipn.gov.pl entro

il 20 luglio 2026.

In considerazione del numero limitato di posti disponibili, gli organizzatori si riservano il diritto di selezionare gli interventi tra le proposte pervenute. I relatori selezionati saranno informati dell'accettazione della loro proposta entro il 20 agosto 2026 tramite posta elettronica. Gli organizzatori non coprono le spese di viaggio e di alloggio. La partecipazione alla conferenza è gratuita. Non è prevista alcuna quota di iscrizione. Gli organizzatori provvederanno al vitto, comprendente un rinfresco durante le pause caffè tra i panel e il pranzo per i relatori.

Monografia: Gli organizzatori prevedono la pubblicazione degli atti della conferenza sotto forma di monografia collettanea; pertanto, i relatori saranno pertanto tenuti a consegnare i contributi scientifici, conformi alle norme editoriali dell'IPN, entro il 31 gennaio 2027.

Sessioni tematiche:

- Sessione 1 - Benedetto XV
- Sessione 2 - Pio XI
- Sessione 3 - Pio XII
- Sessione 4 - Giovanni XXIII
- Sessione 5 - Paolo VI
- Sessione 6 - Giovanni Paolo I / Giovanni Paolo II
- Sessione 7 - La tecnologia contemporanea nella ricerca storica: innovazioni, nuove prospettive di ricerca e nuove forme di comunicazione.

Temi e ambiti di ricerca:

- rapporti tra Stato e Chiesa
- la Santa Sede di fronte ai sistemi totalitari e alle dittature
- la Santa Sede di fronte alle vittime dei totalitarismi
- la diplomazia vaticana
- forme di persecuzione politica legate alla professione della fede
- la tecnologia contemporanea nella ricerca storica

Contatto:

Rev. Dott. Adam Szpotański

Istituto della Memoria Nazionale

tel. [+ 48 730 796 051](tel:+48730796051)

mail. adam.szpotanski@ipn.gov.pl

International Conference

The Holy See and Totalitarian Systems in the 20th Century.

New Views and Research Perspectives.

28-29 October 2026

CALL FOR PAPERS: The Institute of National Remembrance – Commission for the Prosecution of

Crimes against the Polish Nation, the Pontifical Gregorian University, and the Pontifical Committee for Historical Sciences would like to invite scholars to participate in the international academic conference entitled *The Holy See and Totalitarian Systems in the 20th Century. New Views and Research Perspectives*.

The twentieth century was undoubtedly a period marked by the emergence, development, and activity of totalitarian regimes and dictatorships. In many parts of the world, power over nations was seized by individuals or groups who, driven by criminal ideologies, brought about the oppression of their own citizens and, at times, initiated wars and territorial annexations which violated the independence and sovereignty of other states. Some countries, including Poland and other Central and Eastern European states, experienced the impact of more than one totalitarian system.

Given the extensive activity of totalitarian states, the following question arises: what stance did the Holy See adopt towards these states and systems? Did it possess reliable knowledge of their actions? Was the Vatican, through its extensive diplomatic and ecclesiastical network, able to reach areas where human tragedies were unfolding and to provide effective assistance? To what extent did Vatican policy influence the course of twentieth-century world events?

The need to reassess the Church's attitude towards totalitarian regimes arises not only from the increasing accessibility of Vatican archival materials, but also from the growing use of innovative research methodologies within the scholarly community. This raises the question of whether these research perspectives allow for a renewed understanding of the Church's situation in particular countries and its responses under different totalitarian regimes.

Time frame: 1917-2005

Conference languages: English, Italian, Polish

Conference aim:

To present of the attitudes and policies of the Holy See toward totalitarian systems in the twentieth century on the basis of both ecclesiastical and secular sources.

Date: 28-29 October 2026

Presentations:

20 minutes (a laptop and projector with a screen will be provided). Please send your presentation at least 7 days prior to the start of the conference; otherwise, for technical reasons, the organizers cannot guarantee the possibility of using it during the presentation. Presentations should be sent to: adam.szpotanski@ipn.gov.pl

Conference venue:

Pontifical Gregorian University, Piazza della Pilotta 4, 00187 Rome

Submission conditions:

Please send the completed application form to:

adam.szpotanski@ipn.gov.pl by 20 July 2026.

The organizers reserve the right to select papers from among the submitted proposals due to the limited number of places. Selected speakers will be informed by email about the acceptance of their papers by 20 August 2026.

The organizers do not cover travel and accommodation costs. Participation in the conference is free of charge, and no conference fee will be required from the participants. The organizers will provide catering, including refreshments during coffee breaks between panels and lunch for speakers.

Monograph:

The organizers plan to publish a post-conference volume as an edited multi-author monograph. Therefore, speakers will be required to submit academic articles prepared in accordance with the publishing guidelines of the Institute of National Remembrance by 31 January 2027.

Thematic panels:

- * Panel 1 - Pope Benedict XV
- * Panel 2 - Pope Pius XI
- * Panel 3 - Pope Pius XII
- * Panel 4 - Pope John XXIII
- * Panel 5 - Pope Paul VI
- * Panel 6 - Pope John Paul I / Pope John Paul II
- * Panel 7 - Contemporary technologies in historical research: innovations, new research perspectives, and new forms of communication.

Research topics and areas:

- * State-Church relations
- * The Holy See and totalitarian systems and dictatorships
- * The Holy See and the victims of totalitarian regimes
- * Vatican diplomacy
- * Forms of political persecution based on religious beliefs
- * Contemporary technologies in historical research

Contact:

Fr. Dr. Adam Szpotański

Institute of National Remembrance

Phone: [+ 48 730 796 051](tel:+48730796051)

Email: adam.szpotanski@ipn.gov.pl

Pliki do pobrania

[Formularz zgłoszeniowy PL \(docx, 22.36 KB\)](#)

[Formularz zgłoszeniowy ENG \(docx, 22.92 KB\)](#)

[Formularz zgłoszeniowy IT \(docx, 23.02 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Rzym

Centrala

Konferencja naukowa